

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань інтеграції України з Європейським Союзом

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-34-42, факс: 255-33-13, e-mail: comeuroint@v.rada.gov.ua

ВИСНОВОК

щодо проекту Закону України

про внесення змін до Закону України

«Про повну загальну середню освіту» (щодо відновлення прав учасників освітнього процесу)

(реєстр. № 3430 від 05.05.2020, Тимошенко Ю.В., Івченко В.Є., та інші)

Комітет розглянув проект Закону на своєму засіданні 03 червня 2020 року (протокол № 36) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

1. Загальна характеристика законопроекту

Метою законопроекту є відновлення прав учасників освітнього процесу, зокрема через забезпечення можливості подальшого функціонування санаторних шкіл (санаторних шкіл-інтернатів) та гарантування права на працю педагогічних працівників.

Прийняття законопроекту дозволить забезпечити гарантоване Конституцією України право на здобуття загальної середньої освіти та дотримання трудових прав працівників закладів загальної середньої освіти, особливо з числа працюючих пенсіонерів – вчителів, та уможливить подальше функціонування санаторних шкіл (санаторних шкіл-інтернатів), що надасть можливість дітям з особливими потребами здобути освіту з відповідним медичним супроводом.

2. Належність законопроекту за предметом правового регулювання до сфери дії права Європейського Союзу

Проект Закону за предметом правового регулювання охоплюється зобов'язаннями України передбаченими у рамках Глави 21 «Співробітництво у галузі зайнятості, соціальної політики та рівних можливостей» та Глави 23 «Освіта, навчання та молодь» Розділу V «Економічне та галузеве співробітництво» Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію).

3. Відповідність законопроекту праву ЄС

За результатами правового аналізу проекту Закону щодо його відповідності *aquis* ЄС та Угоді про асоціацію слід зазначити таке.

У відповідності з положеннями *статті 2 Договору про Європейський Союз* (далі – ДЄС) Союз засновано на цінностях поваги до людської гідності, свободи, демократії, рівності, верховенства права та поваги до прав людини, зокрема осіб, що належать до меншин. Ці цінності є спільними для всіх держав-членів у суспільстві, де панує плюралізм, недискримінація, толерантність, правосуддя, солідарність та рівність жінок і чоловіків.

Союз бореться проти соціального вилучення та дискримінації, підтримує соціальну справедливість та захист, рівність жінок і чоловіків, зв'язок між поколіннями, захист прав дитини (*стаття 3 ДЄС*).

Відповідно до *статті 419 Угоди про асоціацію*, Сторони посилюють діалог та співробітництво щодо забезпечення гідної праці, політики зайнятості, безпечних та здорових умов праці, соціального діалогу, соціального захисту, соціального залучення, гендерної рівності та недискримінації.

Положеннями *статті 420 Угоди про асоціацію*, передбачено, що співробітництво у сферах, визначених у статті 419 цієї Угоди, передбачає досягнення таких цілей, зокрема, збільшення кількості та покращення якості робочих місць з гідними умовами праці, подолання дискримінації в усіх її формах та проявах.

Сторони вивчають можливості розвитку співробітництва в інших сферах, зокрема, у сфері середньої освіти, дистанційного навчання та освіти протягом життя (*стаття 433 Угоди про асоціацію*).

Проект Закону узгоджується з *Директивою Ради № 2000/78/ЄС від 27 листопада 2000 року* (Official Journal L 303, 02.12.2000, р. 16 – 22) (далі – *Директива 2000/78*), що встановлює загальну систему рівного ставлення у сфері зайнятості та професійної діяльності. Метою Директиви є створення системи для боротьби з дискримінацією на основі релігії або віросповідання, обмеженості фізичних можливостей, віку або сексуальної орієнтації у питаннях зайнятості та професії, з метою реалізації принципу рівноправ'я.

Директивою 2000/78 встановлюється загальнообов'язковий для всіх країн мінімум антидискримінаційних норм у сфері доступу до працевлаштування та підвищення на посаді, стажування, умов праці, зарплатні, звільнень, членства в професійних організаціях.

Положеннями *пункту 4 преамбули Директиви 2000/78* визначено, що право усіх осіб на рівність перед законом і захист від дискримінації являє собою універсальне право, визнане Загальною декларацією прав людини, Конвенцією Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації по відношенню до жінок, Міжнародною конвенцією про ліквідацію всіх форм расової дискримінації та Міжнародними пактами Організації Об'єднаних Націй

про громадянські і політичні права та про економічні, соціальні і культурні права та Європейською конвенцією про захист прав людини і основних свобод, підписаних усіма державами-членами.

Хартія Співтовариства про основні соціальні права працівників визнає важливість боротьби проти будь-яких видів дискримінації, включаючи необхідність вживати необхідних заходів для соціальної та економічної інтеграції осіб похилого віку та з обмеженими фізичними можливостями.

Відповідно до положень *пункту 10 Хартії*, особи, які не мають можливості увійти або повторно увійти до ринку праці та не мають засобів до існування, повинні мати можливість отримувати достатні кошти і соціальну допомогу з урахуванням особливостей їхньої конкретної ситуації.

Зайнятість та професія є ключовими елементами у гарантуванні рівних можливостей для всіх, і роблять внесок у повноцінну участь громадян в економічному та соціальному житті, а також реалізації їхнього потенціалу.

Дискримінація заснована на релігії або віросповіданні, обмеженнях фізичних можливостей, віці або сексуальній орієнтації, може зашкодити досягненню цілей *Договору ЄС*, особливо досягненню високого рівня зайнятості і соціального захисту, підвищенню рівня життя, економічного та соціального взаємозв'язку, а також вільному пересуванню осіб.

Положення законопроекту узгоджуються з *Рекомендаціями Міжнародної організації праці № 162 від 23.06.1980*, якими передбачено, що кожна держава-член в рамках національної політики, спрямованої на сприяння **рівності ставлення та можливостей для працівників незалежно від їхнього віку**, та в рамках законодавства і практики в цій галузі повинна вживати заходів до недопущення дискримінації літніх працівників у галузі праці та занять. **Літні працівники без дискримінації за віком повинні користуватися рівністю можливостей та ставлення нарівні з іншими працівниками.**

Відповідно до *пункту 5 Рекомендації МОП щодо припинення трудових відносин з ініціативи роботодавця № 166 від 22.06.1982* для припинення трудових відносин **не повинні бути такі причини, як вік.**

Додатково необхідно зазначити, що 56 народними депутатами України подано конституційне подання до Конституційного суду України від 18 березня 2020 року № 44/18-03 «Щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень Закону України «Про повну загальну середню освіту» від 16 січня 2020 року № 463-ІХ», в розділі II якого, зокрема, йдеться про визнання невідповідності статтям 8, 24 та 43 Конституції положень абзацу третього частини другої статті 22 Закону, відповідно до якого педагогічні працівники державних і комунальних закладів загальної середньої освіти, які досягли пенсійного віку та яким виплачується пенсія за віком, працюють на основі трудових договорів, що укладаються строком від 1 до 3-х років.

З огляду на зазначене, проект Закону **не суперечить** міжнародно-правовим зобов'язанням України в сфері європейської інтеграції.

Голова Комітету

І.О. КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна

Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000EED52E0081548200

Дійсний до: 12.03.2022 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-20/10-2020/74105 від 12.06.2020

106799